

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 5 października 2017 r. Sąd Rejonowy w Świnoujściu oddalił powództwo.

Sąd ten wskazał, iż w dniu 31 stycznia 2014r. pozwany P. K. zawarł w W. umowę kredytu ratalnego. W umowie pozwanemu został udzielony kredyt w kwocie 6.300 zł na okres 48 miesięcy. W ocenie Sądu powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie. Sąd Rejonowy przytoczył treść art. 509 § 1 kc, art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Prawo bankowe i następnie wskazał, iż w sprawie zaistniały przesłanki do wydania wyroku zaocznego. Przy czym Sąd ten zauważył, iż przedłożone przez powoda dokumenty nie dają podstaw do ustalenia, że nabył on skutecznie wierzytelność wobec pozwanego. W treści pozwu powód powołał się na szereg czynności prawnych, które miały dotyczyć przedmiotowej wierzytelności. Powód przedłożył przy tym do akt umowę przeniesienia portfela z dnia 25 września 2015r., umowę przeniesienia praw i obowiązków komandytariusza z dnia 31 sierpnia 2015r., umowę sprzedaży udziałów z dnia 31 sierpnia 2015r, protokół z zebrania wspólników (...) sp. z o.o. s. k. i oświadczenie o wniesieniu wkładu z dnia 31 sierpnia 2015r. Zdaniem Sądu Rejonowego brak jest podstaw dowodowych do przyjęcia, że dokumenty te faktycznie dotyczyły wierzytelności dochodzonej w sprawie. W ich treści nie powołana została wierzytelność wobec pozwanego z umowy kredytu z dnia 31 stycznia 2014r. Powód nie przedłożył również żadnych załączników do tych dokumentów. Sąd I instancji podkreślił, iż znaczenia dowodowego nie posiadał przy tym w sprawie druk zatytułowany "Wyciąg z elektronicznego załącznika do umowy portfela z dnia 25 września 2015r.". Wskazał, iż wydruk ten nie został przez nikogo podpisany, ani poświadczony za godność z oryginałem. Brak jest więc podstaw do przyjęcia, że faktycznie stanowił on wyciąg z załącznika do umowy z dnia 25 września 2015r. Sąd Rejonowy przy tym zauważył, że nawet ustalenie, że umową tą była objęta wierzytelność wobec pozwanego nie dawałoby podstaw do przyjęcia, że skutkowało nabyciem wierzytelności przez powoda. Powód nie wykazał bowiem w żaden sposób, aby (...) Sp. z o.o. s. k. a. była uprawniona do rozporządzania tą wierzytelnością. Zdaniem Sądu Rejonowego wątpliwość budzi również wysokość dochodzonej należności. Powód nie wykazał w jaki sposób została skalkulowana kwota należności głównej tj. których niespłaconych rat kredytu dotyczy. W ocenie sądu całkowicie nieweryfikowalne było również żądanie zasądzenia należności z tytułu odsetek. Powód nie wykazał od jakich kwot, według jakich stóp procentowych i za jakie okresy odsetki te zostały naliczone. Powód nie wykazał w żaden sposób również tego, że umowa kredytu z dnia 31 stycznia 2014r. została wypowiedziana przez bank. Zgodnie z umową kredytu została zawarta na 48 miesięcy, więc termin ostatecznej spłaty kredytu przypada na dzień 20 lutego 2018r. W tej sytuacji wątpliwość Sądu budzi wymagalność roszczenia powoda, jak również prawidłowość kalkulacji należności odsetkowej. Podkreślił, iż na okoliczność powyższego nie mógł być przedłożony przez powoda wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego z dnia 16 kwietnia 2014r.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł powód U. 3 Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty, zaskarżając w całości wyrok zaoczny orzeczeniu zarzucając:

I. naruszenie przepisów postępowania, tj.:

1. art. 339 § 2 k.p.c. przez jego niezastosowanie i oddalenia powództwa w sytuacji, gdy strona pozwana nie stawiała się na rozprawę, co obliżowało Sąd I instancji do przyjęcia za prawdziwe

twierdzeń powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie, ponieważ nie budziły one uzasadnionych wątpliwości oraz nie zostały przytoczone w celu obejścia prawa,

2. art. 232 k.p.c. przez nieuzasadnione przyjęcie, że strona powodowa nie wywiązała się z obowiązku udowodnienia okoliczności, z których wywodzi skutki prawne, w szczególności w zakresie legitymacji czynnej powoda oraz w zakresie wymagalności dochodzonego zobowiązania strony pozwanej względem strony powodowej, podczas gdy powód przedstawił dowody wykazujące przejście wierzytelności, jak również wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu

sekurytyzacyjnego, które to wobec niestawienia się przez pozwanego na rozprawę i niezajęcia stanowiska w sprawie powinny być uznane za dowody wystarczające do udowodnienia zasadności dochodzonego roszczenia,

3. art. 230 k.p.c. w zw. z art. 229 k.p.c. poprzez ich niezastosowanie i pominięcie okoliczności, że fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy zostały przyznane przez stronę pozwaną w sposób konkludentny wobec niekwestionowania przez nią tych faktów w toku procesu,

4. art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 231 k.p.c. przez dowolną a nie swobodną ocenę zebranego materiału dowodowego, dokonaną w sposób wybiórczy, a przez to uznanie przez Sąd I instancji, że powód nie udowodnił, że przysługuje mu legitymacja czynna, a także nie udowodnił wymagalności i wysokości roszczenia, podczas gdy powód przedłożył do akt niniejszej sprawy) materiał dowodowy wykazujący zarówno przejście wierzytelności na powoda, a co za tym idzie legitymację czynną strony powodowej, jak również zasadność dochodzonego w niniejszym postępowaniu roszczenia,

5. art. 309 k.p.c. przez jego niezastosowanie i przyjęcie, że przedłożony wyciąg z elektronicznego załącznika do Umowy portfela z dnia 25 września 2015 roku, nie jest wystarczającym dowodem na istnienie i treść załącznika nr 1 do wskazanej Umowy, a co za tym idzie na legitymację czynną powoda, bowiem stanowi on jedynie niepodpisany wydruk komputerowy, podczas gdy wyżej wymieniony wydruk stanowi inny środek dowodowy.

Naruszenie prawa materialnego tj.:

1. art 6 k.c. przez jego niewłaściwą wykładnię polegającą na uznaniu, że powód nie zadośćuczynił spoczywającemu na nim ciężarowi dowodu i nie udowodnił faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, w tym w szczególności w zakresie legitymacji czynnej powoda co stoi w sprzeczności z przedłożonymi do pozwu materiałem dowodowym,

2. art. 509 § 1 k.c. przez jego niewłaściwą wykładnię polegającą na uznaniu, że powód przedłożonymi dokumentami nie wykazał przejścia uprawnienia na rzecz następcy prawnego, w sytuacji gdy powód załączył do pozwu Umowę sprzedaży wierzytelności z dnia 25 września 2015 roku oraz wyciąg z elektronicznego załącznika do umowy cesji, które wprost wskazują legitymację czynną powoda,

3. art. 511 k.c. przez jego błędną wykładnię wskazującą, że w sytuacji gdy wierzytelność jest pismem stwierdzona, to również przelew wierzytelności powinien być pismem stwierdzony, objawiającą się przyjęciem, że załącznik konkretyzujący przelewana wierzytelność powinien być opatrzony podpisem stron, a zatem zostać sporządzony w formie pisemnej, podczas gdy przepisy prawa materialnego przewidują wyłącznie, aby przelew był stwierdzony pismem, pojęć tych zaś nie można interpretować tożsamo,

4. art. 194 ust 1 i 2 ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi przez ich niewłaściwą wykładnię i uznanie, że powód nie wykazał wysokości dochodzonego roszczenia, podczas gdy sam wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu stanowi dowód tego, że określona kwota wierzytelności jest wpisana w księgach rachunkowych względem określonego dłużnika na podstawie opisanego w tej księdze zdarzenia, co powoduje wobec nieprzedstawienia przez pozwanego odmiennych dowodów, konieczność uznania, że dokument w postaci wyciągu z ksiąg rachunkowych funduszu potwierdza wysokość i zasadność dochodzonego roszczenia.

Z uwagi na powyższe powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez uwzględnienie powództwa w całości, zasądzenie na rzecz powoda kosztów postępowania za obie instancje, w tym kosztów postępowania apelacyjnego według norm przypisanych wraz z kosztami zastępstwa procesowego, ewentualnie uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji wraz z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia co do kosztów postępowania apelacyjnego.

W uzasadnieniu apelujący rozwinął ww. zarzuty.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja w części okazała się zasadna.

Przede wszystkim jednak należy wyjaśnić, iż zakwestionowany wyrok zapadł w warunkach zaoczności (art. 339 § 2 k.p.c.). W okolicznościach opisanych w hipotezie art. 339 § 1 k.p.c. przyjmuje się za prawdziwe twierdzenie powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa.

Mechanizm przewidziany w art. 339 § 2 k.p.c. odwołuje się do procesu opartego na zasadzie kontradiktoryjności: sąd cywilny nie bada na ogół rzeczywistej treści stosunków prawnych łączących strony, poprzestając na ich twierdzeniach co do ich wzajemnych relacji. Z tego powodu fakty przyznane, a nawet fakty niezaprzeczone przez drugą stronę, mogą być uznane za udowodnione (art. 229 i 230 k.p.c.). W konsekwencji, jeśli pozwany nie stawił się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, sąd akceptuje twierdzenia powoda przytoczone w pozwie. Ustawodawca wychodzi z założenia, że skoro pozwany – prawidłowo zawiadomiony o rozprawie i pretensji strony powodowej – nie wdaje się w spór, to znaczy, że faktom w pozwie powołanym nie zaprzecza. Przy czym podkreślić należy, że domniemanie dotyczy wyłącznie podniesionych faktów, nie zaś ich oceny prawnej, która jest dokonywana przez Sąd.

Sformułowanie zawarte w art. 339 § 2 k.p.c. "przyjmuje się za prawdziwe" – uzasadnia twierdzenie, że chodzi o konstrukcję "domniemania". Należy jednak zastrzec, że jest to domniemanie mające swoisty charakter, u którego podstaw leży fikcja przyznania. Jeżeli jednak twierdzenia o faktach budzą uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa, to w takim wypadku postępowanie dowodowe powinno być przeprowadzone, choć w istocie będzie się ono ograniczało jedynie do dowodów zawnioskowanych przez powoda i ewentualnie dopuszczonych przez sąd z urzędu.

Kontrola instancyjna wyroku doprowadziła Sąd Odwoławczy do odmiennych niż przyjęte przez Sąd Rejonowy wniosków. Mianowicie w oparciu o dokumenty zaoferowane przez stronę powodową w postępowaniu pierwszoinstancyjnym, zaistniała postawa do uwzględnienia powództwa w części.

Roszczenie powoda oparte było na zawartej w dniu 31 stycznia 2014 r. przez P. K. z Bankiem (...) Spółka Akcyjna w W. umowa kredytu ratalnego. Prawo zaś do żądania zapłaty powód wywiódł z umowy przelewu wierzytelności. Otóż w dniu 31 sierpnia 2015 roku (...) Bank S.A. jako komandytariusz wniósł aportem w formie aktu notarialnego do Spółki (...) sp. z o.o. s.k. wkład niepieniężny - wymagalne wierzytelności z tytułu udzielonych kredytów i pożyczek na podstawie umów, których stroną był (...) Bank S.A. Dnia 31 sierpnia 2015 r. (...) Bank S.A. zawarł z (...) sp. z o.o. s.k.a. umowę sprzedaży udziałów (...) sp. z o.o. oraz umowę przeniesienia ogółu praw i obowiązków komandytariusza (...). Na mocy ostatniej umowy (...) sp. z o.o. s.k.a. stała się komandytariuszem spółki (...) sp. z o.o. sp.k. Rację należy przyznać apelującemu, że skoro wskazana umowa dotyczyła całości praw i obowiązków B. sp. z s.k.a. stała się wierzycielem pozwanego z tytułu wierzytelności sprecyzowanej w części załącznika do umowy spółki z dnia 31 sierpnia 2015 roku. Następnie uchwałą z dnia 07 września 2015 roku (...) spółki (...) wyrazili zgodę na wycofanie przez (...) sp. z o.o. s.k.a., wkładu niepieniężnego w postaci pakietu (...) wymagalnych wierzytelności, wynikających z czynności bankowych, których stroną był (...) Bank S.A. Tym samym (...) sp. z o.o. s.k.a. weszła w miejsce (...) Bank S.A. jako wierzyciela. (...) sp. z o.o. s.k.a. na mocy umowy o przeniesienia portfela z dnia 25 września 2015 r. zbyła na rzecz U. 3 Niestandaryzowane Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty przysługujące mu wierzytelności wynikające z umów bankowych zawartych przez (...) Bank S.A. Wskazać zatem należy, iż przeniesienie wierzytelności na podstawie art. 509 k.c. następuje w drodze dwustronnej czynności prawnej wierzyciela (cedenta) - zbywcy wierzytelności z nabywcą wierzytelności (cesjonariuszem). Skuteczność cesji nie wymaga zgody dłużnika. Cesja jest przypadkiem sukcesji syngularnej - cesjonariusz nabywa wierzytelność od cedenta w sposób pochodny i translatywny. Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 12 lipca 2006 r., V CSK 187/06: „ (...), w przypadku cesji wierzytelności, warunkiem otrzymania należności przez nabywcę długu jest udowodnienie, że takie prawo przysługiwało pierwotnemu wierzycielowi. Żądanie zapłaty należności w sytuacji, gdy doszło do sprzedaży jej przez pierwotnego wierzyciela musi być udokumentowane w sposób wykluczający jakiegokolwiek wątpliwości dłużnika co do wierzyciela uprawnionego do zapłaty, szczególnie aktualizuje się to w sytuacji, gdy te same wierzytelności coraz częściej przelewane są wielokrotnie i uczestniczą w tym podmioty profesjonalnie zajmujące

się obrotem wierzytelnościami, co przybiera aktualnie coraz większy rozmiar. W ocenie Sądu Okręgowego nie budziło jednak wątpliwości, iż powód skutecznie nabył wierzytelność dochodzoną niniejszym pozwem. Do akt sprawy zgodnie z dyspozycją art. 129 § 2 k.p.c. złożył odpisy dokumentów potwierdzone za zgodność z oryginałem przez reprezentującego go w sprawie pełnomocnika. W szczególności dowody przejścia uprawnień w formie wymaganej przez przepisy prawa, ale przede wszystkim umowę nr (...) z dnia 31 stycznia 2014 r. na mocy której pozwany zawarła z poprzednikiem prawnym powoda umowę kredytu. W jej ramach pozwany niewątpliwie otrzymał i zobowiązał się do spłaty kredytu i kredytu dodatkowego, których wysokość można było ustalić w oparciu o niebudzące wątpliwości zapisy przedłożonego dokumentu. Z jego treści zatem wynika, iż całkowita kwota kredytu wynosi 6300 zł i kredytu dodatkowego 1872,27 zł (§ 3 pkt 1 i 2) i w tym zakresie żądanie uznać należy za możliwe do oceny i weryfikacji. Należy przy tym zauważyć, iż zaskarżony wyrok został wydany w warunkach zaoczności. Skoro zatem pozwany, który osobiście odebrał odpis pozwu, nie ustosunkował się do jego treści, należało uznać za prawdziwe twierdzenie powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie w zakresie wysokości udzielonego kredytu oraz dokonanych przelewów wierzytelności.

Rację należy jednak przyznać Sądowi I instancji, iż w zakresie pozostałego żądania a odnoszącego się do skapitalizowanych odsetek umownych wraz ze skapitalizowanymi odsetkami za opóźnienie to jest ono bezzasadne, jako całkowicie nieweryfikowalne. Powód nie wykazał od jakich kwot, według jakich stóp procentowych i za jakie okresy odsetki te zostały naliczone. Nie przedstawił żadnego mechanizmu wyliczenia, zestawienia żądania kwoty 2410,24 zł umożliwiającego jego weryfikację przez sąd. W tym zatem zakresie żądanie słusznie podlegało oddaleniu jako niewykazane, przy oczywistym przyjęciu, iż ciężar dowodu po myśli art. 6 k.c. spoczywał na powodzie. Wskazać należy, iż zgodnie z zasadami procesu cywilnego ciężar gromadzenia materiału dowodowego spoczywa na stronach (art. 232 k.p.c., art. 3 k.p.c., art. 6 k.c.). Jego istota sprowadza się do ryzyka poniesienia przez stronę ujemnych konsekwencji braku wywiązania się z powinności przedstawienia dowodów. Skutkiem braku wykazania przez stronę prawdziwości twierdzeń o faktach istotnych dla sprawy jest tylko to, że twierdzenia takie zasadniczo nie będą mogły leżeć u podstaw sądowego rozstrzygnięcia. Strona, która nie udowodni przytoczonych twierdzeń, utraci korzyści, jakie uzyskałaby aktywnym działaniem. W ocenie Sądu, na podstawie przedstawionych przez powoda dowodów z dokumentów nie sposób jednoznacznie stwierdzić zasadności wysuwanych roszczeń co do świadczeń ubocznych, a jeśli te de facto istniały, to z uwagi na mało precyzyjne informacje nie sposób ustalić ich wysokości.

Skoro tak, to tylko żądanie w zakresie kwoty kredytu głównego i dodatkowego uznać należy za uzasadnione.

Podstawę żądania pozwu stanowi art. 720 § 1 k.c. w myśl którego, przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Zgodnie z art. 118 k.c. jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej wynosi trzy lata. Zgodnie z art. 120 § 1 k.c. bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Jak wynika z analiz umowy raty kredytu i kredytu dodatkowego są również i płatne w okresach miesięcznych 20 dnia każdego miesiąca. Łączna wysokość raty wynosi 231,60 zł, z tym zastrzeżeniem, że wysokości pierwszej raty nie będzie niższa niż 195,28 zł. W umowie przewidziano również i to, że pierwsza rata płatna jest w dniu 20.02.2014 r. (§ 4 umowy). Skoro w niniejszej sprawie brak wykazania faktu wypowiedzenia umowy, to wymagalność roszczenia wiązać należy z upływem terminów płatności poszczególnych rat. Zgodnie z art. 123 § 1. k.c. bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem. Pozew w niniejszej sprawie został wniesiony 24.04.2017 r. a zatem nastąpiło przerwanie biegu przedawnienia, zaś za nieprzedawnione uznać należy raty przypadające po dniu 24.04.2014 r. Przy czym podkreślić należy, iż w obecnym stanie prawnym zgodnie z art. 117 § 2¹ k.c. po upływie terminu przedawnienia nie można domagać się zaspokojenia roszczenia przysługującego przeciwko konsumentowi. Przepis ten znajduje zastosowanie w niniejszej sprawie. Został wprowadzony do porządku prawnego ustawą z dnia 13 kwietnia 2018 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (data wejście w życie 09 lipca 2018 r.). Przepis art. 5 ust. 4 powołanej ustawy stanowi, że roszczenia przedawnione przysługujące przeciwko konsumentowi, co do których do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy nie podniesiono zarzutu przedawnienia, podlegają z tym dniem

skutkom przedawnienia określonym w ustawie zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. To z kolei powoduje, iż Sąd Okręgowy rozpoznając niniejszą apelację zobligowany był do uwzględnienia z urzędu przedawnienia co do rat płatnych: 20.02.2014 r. w wysokości 195,28 zł, 20.03.2014 r. w wysokości 231,60 zł i 20.04.2014 r. w wysokości 231,60 zł.

Mając zatem na uwadze powyższe Sąd Okręgowy uznał, iż powództwo okazało się uzasadnione co do kwoty 7513,79 zł i w tym zakresie na mocy art. 386 § 1 k.p.c. zmienił w części zaskarżony wyrok orzekając jak w pkt 1 wyroku.

Konsekwencją powyższego była również zmiana rozstrzygnięcia co do kosztów postępowania przed sądem I instancji, przy przyjęciu, iż powód wygrał postępowanie w 71 %. Na koszty poniesione przez stronę przed Sądem Rejonowym złożyła się opłata od pozwu w wysokości 530 zł oraz wynagrodzenie reprezentującego stronę radcy prawnego w wysokości 3600 zł obliczone w oparciu o treść rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (§ 2 pkt 5). Łącznie koszty powoda wyniosły 4130 zł, zaś 71 % tej sumy to 2923,30 zł i taką też kwotą po myśli art. 98 § 1 i 3 k.p.c. zasądzono od pozwanego na rzecz powoda.

Na mocy art. 385 k.p.c. w pkt 2 wyroku apelację oddalono w pozostałym zakresie.

O kosztach postępowania apelacyjnego zasądzonych w pkt 3 wyroku orzeczono na podstawie tożsamyh przepisów prawa przyjmując, iż na koszty te złożyła się : opłata od apelacji w wysokości 530 zł oraz wynagrodzenie radcy prawnego w wysokości 1800 zł obliczone w oparciu o przytoczone rozporządzenie, przy czym na podstawie § 2 pkt 5 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1. Łącznie koszty poniesione przez powoda dały sumę 2330 zł, zaś 71 % z tej sumy daje 1654, 30 zł i taką kwotę zasądzono od pozwanego na rzecz powoda tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

SSO Małgorzata Grzesik SSO Iwona Siuta SSO Marzenna Ernest